

Socialnämnden

Revidering av riktlinje för insatserna kontaktfamilj, kontaktperson och särskilt kvalificerad kontaktperson

Förslag till beslut

Nämnden beslutar att *Riktlinje för insatserna kontaktfamilj, kontaktperson och särskilt kvalificerad kontaktperson* antas och börjar gälla 1 april 2023.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen i Eskilstuna kommun tog fram en Riktlinje för insatserna kontaktfamilj och kontaktperson som beslutades av nämnd samt började gälla 2021. Denna riktlinje har nu 2022 reviderats i syfte att nivå sätta insatserna med likhet av tidigare beslutade riktlinjer.

Kommuninvånare har rätt att ansöka om insatser. De behov som tillgodoses ska falla inom ramen för vad som kan anses vara Socialnämndens område. Insatser skall ej kompensera för sådana som invånaren har rätt att få från annan instans/huvudman. Närmast anhöriga och andra närstående ska inte övervägas för uppdrag som kontaktfamilj eller kontaktperson. För enskilda personer som har behov av stöd utifrån både socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen, kan behov av insatser utredas och tillgodoses i samverkan.

Kontaktfamilj och kontaktperson är ett lekmanuppdrag, det finns därav inget krav på särskild yrkeskompetens. Särskilt kvalificerad kontaktperson är däremot en insats som utförs av personal med särskild yrkeskunskap kring psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsvariationer, missbruk, kriminalitet eller våldsutsatthet.

Huvudinriktning är att beslut om kontaktfamilj och kontaktperson tidsbegränsas till 6 månader, med beaktan till den enskildes behov. Insatsen ska verka för de mål som satts upp och ska följas upp inom 6 månader. Beslut om särskilt kvalificerad kontaktperson tidsbegränsas till 3 månader som längst, med beaktan till den enskildes behov. Insatsen ska verka för att uppnå de mål som satts upp och ska följas upp efter 2 månader.

Kontaktfamilj är avsedd att stödja barn och unga i deras uppväxt. Insatsen kontaktfamilj beviljas vanligtvis barn och unga som behöver personligt stöd, trygghet

och få komma till en ny miljö. Det kan också handla om att föräldrarna behöver hjälp för att kunna ta sitt föräldraansvar.

Kontaktperson beviljas barn, unga och vuxna som är i behov av personligt och socialt stöd som exempelvis stöd med att ordna utbildning, söka arbete och skaffa bostad. Stöd med att hitta nya sociala arenor och sammanhang och bryta sin isolering, komma i gång med meningsfulla fritidsaktiviteter och stöd för att följa sin planering med socialtjänsten.

Särskilt kvalificerad kontaktperson är en behandlande och stödjande insats. Syftet med insatsen är att förhindra en ogynnsam utveckling för barn och unga. Insatsen kan beviljas barn och unga som är i hög risk för missbruk och kriminalitet med behov av särskilt stöd och särskild vägledning att motverka risk för missbruk eller beroende, kriminalitet eller någon annan form av socialt nedbrytande beteende.

Riktlinjen har delats upp i tre nivåer, där individens behov av insatsens form och intensitet är avgörande:

Nivå 1:

Kontaktfamilj – Barn och unga. Intensitet 2 ½ dygn/månad.

Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. Intensitet kontakt 1 träff/vecka

Nivå 2:

Kontaktfamilj - Barn och unga. Intensitet 5 dygn/månad.

Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. Intensitet kontakt 2–3 träffar/ vecka.

Särskilt kvalificerad kontaktperson - Barn och unga. Intensitet 1–5 tim./vecka.

Nivå 3: Högintensiv

Kontaktfamilj - Barn och unga. Intensitet max 6–14 dygn i månaden som mest.

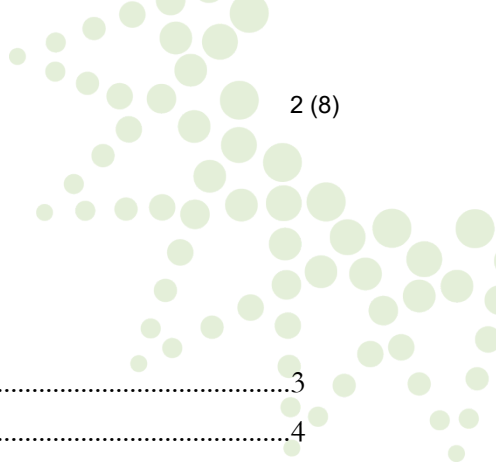
Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. kontakt 4–5 träffar/ veckan.

Särskilt kvalificerad kontaktperson - Barn och unga. 6–10 tim./vecka.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kántor
Förvaltningschef

Riktlinje för insatserna kontaktfamilj, kontaktperson och Särskilt kvalificerad kontaktperson

Innehåll

Inledning	3
Rätten till biståndsinsatser	4
Beslut om bistånd	4
Kontaktfamilj	5
Kontaktperson	5
Särskilt kvalificerad kontaktperson	6
Riktlinjens omfattning – tre nivåer	7
Nivå 1:	7
Nivå 2:	7
Nivå 3:	7

Inledning

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § SoL), som omsorg, vård och service, upplysningar, råd, ekonomisk hjälp och annat bistånd (3 kap. 1 § SoL). Det yttersta ansvaret innebär dock ingen inskränkning i att individen i första hand har egna resurser för att lösa sin situation eller att andra samhällsfunktioner eller myndigheters uppdrag i första hand ska uttömmas. Socialnämnden ska ge det stöd den enskilde behöver utifrån sina egna behov och förutsättningar att leva ett så självständigt, aktivt och meningsfullt liv som möjligt.

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande, god kvalitet och rättssäker handläggning och utförande. Riktlinjer för socialförvaltningens ansvarsområden beslutas av socialnämnden och styr i vilken omfattning åtgärder och tillvägagångssätt ska väljas. Som komplement till riktlinjen finns anvisningar och rutiner som beskriver hur arbetet utförs. Revidering kommer ske kontinuerligt.

I riktlinjerna ska nivåer för insatser utifrån vårdbehov beskriva för vad som i normalfallet kan anses tillförsäkra skälig levnadsnivå inom socialnämnden i Eskilstuna kommun. I varje enskilt ärende ska en individuell bedömning av behov göras utifrån ett helhetsperspektiv.

För övriga riktlinjer se i [riktlinje för serviceinsatser – och öppenvård](#), [riktlinje för skyddsplacering \(kriminalitet\)](#), [riktlinje för beroendevård](#), [riktlinje för våld i nära relationer](#), [riktlinje för bostadsanskaffning](#), och [riktlinje för familjehemsvård](#).

Rätten till biståndsinsatser

Kommuninvånare har rätt att ansöka om insatser. Socialnämnden har ett särskilt ansvar att beakta särskilt utsatta grupper, såsom barn och unga, kvinnor, äldre och personer med samsjuklighet. Detta ställer stora krav på samverkan med andra huvudmän och andra aktörer.

De behov som tillgodoses ska falla inom ramen för vad som kan anses vara Socialnämndens område. Insatser skall ej kompensera för sådana som invånaren har rätt att få från annan instans/huvudman.¹

Socialnämnden ansvarar för att ge stöd till barn, dess föräldrar, unga och vuxna som bedöms vara i behov av det. Med barn avses personer som inte fyllt 18 år. Med unga avses personer som fyllt 18 men inte 21 år. Med vuxna avses personer som fyllt 21 år.

För barn som inte har fyllt 15 år får kontaktperson/särskilt kvalificerad kontaktperson enligt SoL utses endast om barnets vårdnadshavare begär eller samtycker till det. Har barnet fyllt 15 år får kontaktperson/särskilt kvalificerad kontaktperson enligt SoL utses om barnet självt begär eller samtycker till det. I vissa fall går det att fatta beslut om särskild kvalificerad kontaktperson även utan samtycke med stöd av 22 § LVU.²

Beslut om bistånd

Möjligheten att tillgodose behovet med stöd av anhöriga eller andra närstående *alt.* via insats från annan berörd myndighet och förvaltning ska vara uttömd för att beslut om kontaktfamilj och kontaktperson ska bli aktuellt.

Närmast anhöriga och andra närstående ska inte övervägas för uppdrag som kontaktfamilj eller kontaktperson.³

Kontaktfamilj och kontaktperson är ett lekmanuppdrag, det finns därav inget krav på särskild yrkeskompetens. Den enskildes hjälpbehov är avgörande för vilka kvalifikationer som kontaktfamiljen/kontaktperson ska ha. Detta bör beaktas inför beslut om biståndet med hänsyn till den enskildes behov av stöd.⁴

Särskilt kvalificerad kontaktperson är däremot en insats som utförs av personal med särskild yrkeskunskap kring psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsvariationer, missbruk, kriminalitet eller våldsutsatthet.

¹ Exempel på andra huvudmän kan vara vård och omsorgsförvaltningen eller regionen.

² https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-199052-med-sarskilda-bestammelser-om-var_d_sfs-1990-52

³ Förvaltningsrätten i Malmö, mål nr. 7241–13, meddelad 2014-04-18

⁴ Nya sociallagarna. Med kommentarer i lydelsen den 1 januari 2022. Lundgren Lars, Sunesson Per-Anders, JUNO version 35.

För enskilda personer som har behov av stöd utifrån både socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen, kan behov av insatser utredas och tillgodoses i samverkan.

Huvudinriktning är att beslut om kontaktfamilj och kontaktperson tidsbegränsas till 6 månader, med beaktan till den enskildes behov. Insatsen ska verka för de mål som satts upp och ska följas upp inom 6 månader. Beslut om kvalificerad kontaktperson tidsbegränsas till 3 månader som längst, med beaktan till den enskildes behov. Insatsen ska verka för att uppnå de mål som satts upp och ska följas upp efter 2 månader.

Socialnämndens biståndsbedömda insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med denne. Ingen insats ska beviljas eller förlängas av socialnämnden utan en tydlig ansökan från den enskilde individen. Samtycke och mottaglighet, motivation, måste vara utrett och klart innan bistånd beviljas.

Utredning, bedömning och beslut ska följa förvaltningens anvisningar. Du hittar anvisningarna här, i socialförvaltningens huvudprocess - [Ge vård och stöd till barn och vuxna](#).

Kontaktfamilj

Insatsen kontaktfamilj är avsedd att stödja barn och unga i deras uppväxt.⁵ Insatsen kontaktfamilj beviljas vanligtvis barn och unga som behöver;

- Personligt stöd, trygghet och få komma till en ny miljö.
- Det kan också handla om att föräldrarna behöver hjälp för att kunna ta sitt föräldraansvar.⁶

Kontaktfamilj som insats kan aldrig bistå ett akut behov av stöd.

För ytterligare information om insatsen se i [katalog för beslut om insatser inom socialförvaltningen](#).

Kontaktperson

Insatsen kontaktperson beviljas barn, unga och vuxna som är i behov av personligt och socialt stöd. Insatsen kontaktperson beviljas vanligtvis barn, unga och vuxna som behöver stöd i sin vardag exempelvis;

⁵ Kammarrätten i Stockholm mål nr 235–14 meddelad 2014-09-29

⁶ <https://www.socialstyrelsen.se/mininsats/vad-kan-jag-gora/kontaktfamilj/>

- Stöd med att ordna utbildning, söka arbete och skaffa bostad.
- Stöd med att hitta nya sociala arenor och sammanhang och bryta sin isolering.
- Komma i gång med meningsfulla fritidsaktiviteter.
- Stöd för att följa sin planering med socialtjänsten.

Det är viktigt att kontaktpersonen inte tar över vad den enskilde kan göra själv.⁷

För ytterligare information om insatsen se i [katalog för beslut om insatser inom socialförvaltningen](#).

Särskilt kvalificerad kontaktperson

Särskilt kvalificerad kontaktperson är en behandlande och stödjande insats. Syftet med insatsen är att förhindra en ogynnsam utveckling för barn och unga.⁸

Insatsen särskild kvalificerad kontaktperson kan beviljas barn och unga som är i hög risk för missbruk och kriminalitet med behov av särskilt stöd och särskild vägledning att;

- motverka risk för missbruk eller beroende,
- kriminalitet eller någon annan form av socialt nedbrytande beteende.

Särskilt kvalificerade kontaktpersonen arbetar tillsammans med den unge på att hitta fungerande beteenden, som är hållbara för framtiden. Stödet kan handla om att;

- bryta isolering,
- följa med till viktiga möten,
- erbjuda struktur i vardagen,
- coacha i skolarbetet och
- ge stödsamtal.

Innehåll och mål med insatsen. Förändringsarbetet syftar till att skapa funktionella beteenden. Målet är att förändringarna ska hålla även efter att insatsen är färdig.

Insatsen bygger på att den unge och den särskilt kvalificerade kontaktpersonen kan samarbeta och komma överens, och en del av uppdraget bygger på att skapa en fungerande relation där den unge trivs och känner sig lyft.

Den unge har ett ansvar att vara kontaktbar och närvara vid överenskomna träffar och möten. Målet med insatsen är att den unge vid insatsens avslut ska kunna fungera självständigt.

⁷ Nya sociallagarna. Med kommentarer i lydelsen den 1 januari 2022. Lundgren Lars, Sunesson Per-Anders, JUNO version 35.

⁸ Lag (2012:776) SoL 6b§

Insatsen särskilt kvalificerad kontaktperson är tillståndspliktig utifrån intensiv
öppenvård- från 8 timmar/veckan.

Riktlinjens omfattning – tre nivåer

Riktlinjen har delats upp i tre nivåer. Individuell bedömning ska göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. Nivåerna styrs av individens behov av insatsens intensitet.

För ytterligare information kring insatserna kontaktperson och kontaktfamilj eller, om behov av ytterligare stöd och insats, samt information om insatsernas innehåll som verkställs inom socialförvaltningen i Eskilstuna, se i [katalog för beslut om insatser inom socialförvaltningen](#).

Nivå 1:

Kontaktfamilj – Barn och unga. Intensitet 2 ½ dygn/månad. Antal dygn likställs här med en helg/ månad.⁹

Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. Intensitet kontakt 1 träff/vecka.

Nivå 2:

Kontaktfamilj - Barn och unga. Intensitet 5 dygn/månad. Antal dygn likställs här med varannan helg/ månad.¹⁰

Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. Intensitet kontakt 2–3 träffar/ vecka.

Särskilt kvalificerad kontaktperson - Barn och unga. Intensitet 1–5 tim./vecka.

Nivå 3:

Högintensiv nivå

Kontaktfamilj - Barn och unga. Max 6–14 dygn i månaden. Om behovet bedöms vara mer omfattande än så bör familjehemsvård övervägas.

Kontaktperson - Barn och unga, vuxna. Max 4–5 träffar/ veckan. Om behovet bedöms vara större än så övervägs om insatsen behöver kompletteras med andra former av stöd.

Särskilt kvalificerad kontaktperson - Barn och unga. Max 6–10 tim./vecka. Om behovet bedöms vara större än 10 timmar/vecka så övervägs om insatsen behöver kompletteras med andra former av stöd. Bistånd beviljas med syfte att få stöd och behandling för att uppnå beteendeförändring.

⁹ Cirkulär 21:39, Sveriges kommuner och regioner (SKR), 2021.

¹⁰ Cirkulär 21:39, Sveriges kommuner och regioner (SKR), 2021.